

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXX (24)

No. (štev.) 36

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

9. septembra 1971

Povratak k vrednotenju polpreteklosti

V nekem potopisu tujega turista o Sloveniji sem bral kot pohvalno zanimivost ugotovitev, da ta izredno kulturni slovenski narod „postavlja spomenike pesnikom in ne generalom“. Resnično: slovenski voditelji so bili zlasti književniki od Linhart preko Vodnika do Prešerna in potem preko Levstika in Gregorčiča do Cankarja. Napisati pesem je bilo višek kulturnega dela in njega sinonim, vse drugo je bilo podrejeno pod njega vzvišeni poklic. Pesnik je bil nosilec ideala in narodne zavesti, vse drugo ni spadalo v kul'uro. Vsa slovenska kulturna zgodovina se je ocenjevala samo pod vidikom idejne „naprednosti ali nazadnjaštva“, „posluha ali gluhote za literarne vrednote“. Koseski, Bleiweis, Slomšek so bili predstavniki tega nevrednotnega nazadnjaškega toka v slovenski zgodovini, potem pa vse od Mahniča preko Kreka do Korošca. Vsak konservatizem je bil le zavora za progres, tega pa so vodili pesniki v vrhovih duha; kulturni delavec v „temeljnih“ pa je bil preziran in nepriznani njegov prizadevanje, da „ljudstvo“ postane „narod“. Da je Slomškova Mohorjeva naučila to ljudstvo brati in ga iz analfabeta dvignila v povprečno visoko kulturno narod, ni bilo važno; prav tako ne Krekovo organizacijsko socialno delo in „prosvetarstvo“; tudi ne splošno delo slovenskega idealističnega duhovništva. Ne Slomšek ne Krek nimata spomenika in Korošev grob je bil oskrunjen. Tudi „osvobodilni boj“ je šel v boj z imeni slovenskih pesnikov na krvavih zastavah in je ob zmagi pobrisal z železno roko vso slovensko preteklost od „Bleiweisa do Korošca“ kot predhodnike „narodnega izdajalstva, ki ni šele od včeraj“. V tem smislu je namreč pisal Pirjevec ob Velikonjem procesu, ko mu je tudi Velikonja postal simbol tega „gnusnega kulturnega nazadnjaštva“, katerega so nato ubili v njem „za vseh sto let nazaj“.

Zdaj pa beremo v prvi številki že tu omenjene nove reprezentativne industrijske propagandne revije v domovini „Slovenija“ tale stavek Tarasa Kermavnerja: „Pretiraval bi, če bi rekli, da je slovenski narod ustvaril Prešeren, ali pa v začetni fazi Linhart. Take izjave, ki jih danes vse prepogosto poslušamo, niso krivične samo Prešernovemu tekmeču Koseskemu, ki je v sredini prejšnjega stoletja napravil precej več v družbeno-političnem smislu kot naš veliki bard, temveč še bolj našim politikom, gospodarstvenikom, predvsem pa duhovščini. Vsi našti so kot organizirano institucionalne sile (simbolizirata jih Bleiweis in Slomšek) slovensko idejo ohranile ter razvile na prvobitnem odločujočem področju.“

To je nov korak doma k pravičnemu vrednotenju naše preteklosti „v danes še nenavzoči popravni naše preteklosti kulturniške literarne vsemočnosti“. To je nekaj takega, kar se je zgodilo v poljski literarni zgodovini po porazu I. 1863, ko se je romantičnim „voditeljem duš naroda“ protipostavilo trdo in trdno delo v temeljnih plasteh naroda za narodno zavest in za gospodarski dvig malega človeka, in se je tudi temu tlačanskemu delu, na prosvetno-gospodarsko-političnem področju dalo ime kulturno pozitivnega dela.

Kakor je taka reakcija razumljiva, vendarle proti nevarnost domá, da se umetnost poniža do rokodelstva, do obrti, saj se smatra enak obrtniku prav v isti številki „Slovenije“ šeligo kot umetnik: saj ustanavlja ista revija z „junakom Gregorjem“ obrtno pisateljsko delavnico po zgledu starih cehov, „podobarskih delavnic“, kar je zopet zmaterializiranje navdiha, zanikanje trenutne genialnosti ustvarjajočega duha. Treba je najti ravnotežje med pretiranim prečenjevanjem umetniškega dela in podcenjevanjem in poniževanjem drugih kulturnih panog. Te včasih bolj vodijo k rasti naroda, kakor esteticizem. Če je Koseski bil umetniško gluhi, je pa zbudil slovensko zavest

OBUPNI BOJ KOROŠKIH BRATOV

Resna beseda k novi knjigi W. Mucherja

Nadaljujemo z objavo članka „Rušenje temeljev slovenske vernosti in narodnosti na Koroškem“, ki ga je ob Mucherjevi knjigi spisal dr. Rudolf Klinec.

Za zmago zgodovinske resnice

Zdi se nam, da W. Mucher nima dovolj strokovne usposobljenosti in še manj lastnosti resničnega zgodovinarja: manjkajo mu nepristranost, resničnost, stroga pravičnost. Iz knjige je namreč več kot razvidno, da je avtor nemškega ultranacionalističnega mišljenja in bolesto pristranski: zanj je resnica samo to, kar je nemštvu v prid; vse, kar bi podprlo slovenske vidike, mu je dvomno, če že ne potvara in kleveta.

Ni res, pravi, da bi bili nemški škofje mučili sv. Metoda, četudi to trdi papež Janez VII. v posebnem pismu: papeževo pismo je odjek Kocljevih laži (str. 21). Ni res, dostavlja, da bi se bil lagal freisinski škof Ano, ko je papežu drlil, da Metoda sploh ne pozna, čeprav mu je pozneje papež to laž očital (str. 18). Nemški škof Vihing, tako trdi, ni tožil sv. Metoda v Rimu niti ni potvoril papeževega pisma, da bi sv. Metoda onemogočil na Moravskem (str. 138, 149). Če je dr. Grivec drugačnega mnenja (Fr. Grivec, Sv. Ciril in Metod, Celje 1964, str. 164), je v zmoti, je obrekljivec!

Je župnik Mucher neomajno zvest resnici? Kako, da potem zagovarja „zatajitev resnice“, ki jo je zagrešil celovški škof, ko je spremenil in izpuštil cele odstavke iz skupnega pisma avstrijskih škofov v proslavo 1100-letnice prihoda sv. Cirila in Metoda na Moravsko? Zakaj niso smeli verniki celovške škofije slišati tistih resnic o svetih bratih, ki so jih vsi ostali avstrijski verniki slišali ob čitanju pastirskega pisma celotnega avstrijskega episkopata?

Mucher pravi, da je bilo potrebno vse to zamolčati, sicer bi te resnice bile na Koroškem „provokacija in razstrelivo“. S tem seveda priznava, da le ni ostal neomajno zvest resnici! Vse huša je žalitev, ki jo je ob tej priložnosti izrekel na račun celotnega zbora avstrijskih škofov: „Take stavke je zapisal sam ignorant!“ (str. 123-125).

Apostol svobode in samoodločbe

Dalje Mucher trdi, da hoče biti apostol „svobode in samoodločbe“, zagovornik pravice, ki jo imajo vsi Korošci, da svobodno izražajo svojo voljo na

bolj kot kdo drugi ter mu zato gre na narodno prebuditeljskem polju velika zasluga; in Slomšku in slovenski duhovščini velik delež pri bistvenem ustvarjanju naroda. In Bleiweis uspeh v politiki, sicer mu narod ne bi vzel častnega naslova „Oče naroda“. Področja postajajo avtonomna, in v njih dobiva „delo za narod“ novo ceno.

Taras Kermavner je poudaril — kot že prej v emigraciji dr. Arnež — da ni vse kulturno „delo za narod“ samo v literaturi.

Toda mi vidimo v tem Kermavnerjevem stavku še nekaj več, kot samo to resnico. Namreč tudi neki „popravek“ in novo vrednotenje zgodovine zadnjega stoletja, prav tiste, ki je bilo premalo cenjeno, poniževano, odklanjanje in celo „na smrt obsojeno“. Leta 1945 je namreč Dušan Pirjevec pisal ob Velikonji — kot rečeno: „Z njim je bilo obsojeno na smrt vse... od Coste... do šušteršiča in Korošca... ter Rožmana... Pravici je zadoščeno.“ Še leta 1966 sta bila Meliku in Gestrinu „Bleiweis in Slomšek... konservativna in klerikalna človeka... in Slomšek je celo z Jeranom položil prve temelje ideologiji slovenskega klerikalizma“ (131). In kaj pomeni klerikalizem danes doma, vemo vsi.

V tem Kermavnerjevem prevrednotenju dela za narod in njega prebujo na „prvobitnem odločujočem področju“, vidimo nov „popravek“ dosedanjega stalinističnega pojmovanja polpreteklosti, kar more slehernega samo veseliti.

volitvah, in še zlasti pravice, ki jo imajo starši, da svobodno odločajo, kako in v kakšnem jeziku naj bodo vzgojeni njihovi otroci.

Lepe so te besede, a kaj ko so krinka, ki zastira leglo laži! Vsi, in še prav posebno pripadniki narodnih manjšin, vemo, kako borna je „svoboda“ in kako zlagana „samoodločba“, ki jo imajo narodne manjšine pri plebiscitih, ljudskih štetjih in pri ugotavljanju številčnega stanja narodnih manjšin. Vse te oblike glasovanj so tako spretno in zvijačno izpeljane, ustroj tako premeteno izdelan, na več ali manj viden način se uporabljajo grožnje, nasilje, moralni pritisk, da so izidi takšni, kot si jih je želela država: uradne prevare, ki naj ji služijo za osnovo nadaljnje raznarodovalne politike in za varanje svetovne javnosti.

O koroškem plebiscitu leta 1920 je zgodovina že spregovorila v smislu gornjih trditev. Izidi ljudskega štetja leta 1951 pravijo, da je bilo tedaj na Koroškem 42.095 oseb, ki so se posluževale slovenskega občevalnega jezika, leta 1961 pa samo še 25.472 oseb. Kako to, da je v borih desetih letih uplanelo število Slovencev kar za skoro 17.000 ljudi? Leta 1946 je bilo na Koroškem 107 dvojezičnih šol, leta 1967 pa le 76. Od 9.930 otrok, ki so leta 1958 posejali obvezno dvojezično šolo, jih je leto pozneje, ko je stopil v veljavo prosluli Wenedigov šolski zakon, ostalo le 2.096, in od teh leta 1967 le še 1.767.

Odkod ti naravnost škandalozni padci števil v tako kratkih razdobjih? Ali niso ti uradni izidi pravcata obtožba avstrijske potujčevalne politike? Ali se ne skriva za temi številkami temno ozadje ustrahovalnega nasilja, načrtnega zavajanja k nezvestobi in torej neizrazne tragedije številnih slovenskih s'aršev in družin?

Poznamo obupni boj, ki ga bijejo koroški bratje, da bi rešili svoj narodni obstoj. Živeti hočejo, kot hoče živeti vsako živo bitje, ohraniti se hočejo kot posamezniki in kot manjšinska skupnost. Pravica do življenja in do obstoja je nekaj svetega, božji ukaz je! Tu pa je nekdo, ki jih je kot rajo obupancev že zapisal smrti in ki jim pa zdaj zabučuje, da imajo vso pravico svobodno hiteti smrti v naročje. To pravico, svobodno se odločati za samomor, jim hoče zaščititi. Saj je tudi v tej samoodločbi, tudi v tej svobodni izbiri prava demokracija. Če pa bi hotela sama državna oblast prekiniti ta proces asimilacije in dati slovenski manjšini na Koroškem narodno zaščito, tedaj „bi to ne bilo demokracija, temveč samovolja, azijski despotizem, ki postopa v nasprotju z izjavljeno voljo prizadetih!“ (str. 159).

W. Mucher se hoče prvenstveno boriti za pravico staršev, da se svobodno odločajo glede vzgoje otrok. Niti država nima pravice, siliti starše, da bi pošiljali otroke v zgolj slovensko ali v mešano slovensko-nemško šolo. Starši Južne Koroške so se povečini, kar za 84 odstotkov, odločili za zgolj nemško šolo (str. 156).

V veliko zadoščenje mu je, da se slovenski starši izneverjajo svojim narodnim dolžnostim. Žal, gre za dejstvo, ki ga ne moremo zanikati. Ne vpraša se pa — kot duhovnik bi se moral — kako je vendarle to mogoče, saj gre za ravnanje, ki je po svojem bistvu protinaravno, ponižujoče in nezdružljivo z dostojanstvom človeške osebnosti. Protinaravno je, ker nasprotuje zakonu samoohranbe in samoohranitve; ponižujoče je, ker vsebuje nezvestobo in zaničevanje lastnega pokolenja; nedopustno je, kajti zatajevat lastne narodnosti je greh zoper resnico, je laž. Krščanska morala vse to obsoja: obsoja same starše zaradi storjene nezvestobe, a še vse huje obsoja tiste, ki starše zavajajo k tej nezvestobi.

La desocupación — un grave problema

El presidente del Comité Interamericano de la Alianza para el Progreso (CIAP), Carlos Sanz de Santamaría ha preparado un informe sobre la situación social en América latina, que será presentado a la séptima reunión anual, que se realizará ente el 10 y el 20 de este mes en Panamá. En él advierte que quizá el flagelo más cruel que sufre esta parte del mundo se el desempleo.

“El fenómeno de la desocupación,” dice Sanz, “adquiere características agudas en algunos países.” Explica más adelante que la emigración del campo a la ciudad “por razones económicas, políticas o sociales”, constituye “un número inquietante de gente, que no podido integrarse en la vida urbana.”

Sanz explica luego, que muchas medidas de carácter meramente proselitista agravan aún más el problema y apunta que la cuestión debe merecer la mayor atención en el próximo decenio. “No se trata” concluye, “de algo que pueda resolverse espontáneamente en el curso del tiempo, sino que requiere una acción deliberada para obrar sobre las fuerzas del desarrollo económico y social.”

Dvojna taktika za isti cilj

Vsak, še tako površen opazovalec komunističnega nauka danes ve, da komunistem vidi svojega največjega nasprotnika v ljudeh, ki so verni in v Cerkvi. V odnosu komunističnih režimov do vere in Cerkve pa vidimo spretno taktiziranje, kakor ga jim narokujejo okolnosti in v kolikor vernost raste ali Cerkve pridobiva na ugledu. Zato je komunistem včasih napadalen, drugič se brani, ali pa se kaže nevtralnega in celo dobrototnega.

Vedno temnejši oblaki pa se zbirajo nad njim, ker ga mladi rodovi odklanjajo spričo, tolikšnih dokazov, da je komunistem nesposoben izvesti pravično rešitev družbenega vprašanja. Zato komunisti že zgubljajo živce.

Nedavno smo poročali, kako je bil Centralni komite (CK) Zveze slovenskih komunistov preplašen zaradi članka v Družini z dne 1. avgusta, kjer je zahtevala „enakopravnost za vse“. Ob isti priliki je bilo načeto vprašanje sprejemanja vernih v partijo. V slovenskem delu partije je nastal preplah, videli so strah nove svetovnonazorne politične organizacije, četudi jo je pisec v Družini odločno odklonil; sledila je nujna seja, ki je rodila sklep: „Status in vloga Zveze komunistov sta nedvomno v naši družbi zgodovinsko in ustavno določena in o tem ne more biti nikakršnega dialoga.“ Zveza komunistov se je oddahnila. Udarac pa je šel mimo načetih problemov.

Posledica te zmedenosti je tudi ta, da ni več enotnega taktiziranja. To se je pokazalo ob dveh dogodkih: ob posvetitvi slovenske kapele v Washingtonu in Mariološkem kongresu v Zagrebu, odnosno Marijanskem kongresu v Mariji Bistrici. Kako so se komunisti obnašali ob Marijanskem odnosno Marijo-

loškem kongresu v Zagrebu piše Družina v poročilu o teh prireditvah, ko pravi: „...Prvi dve vrsti v dvorani sta namenjeni častnim gostom... Hrvaško vlado zastopa predsednik republiške komisije za verska vprašanja Zlatko Frid s tajnikom Lazićem, zagrebško mestno skupščino podpredsednik Ivo Vrhovec...“ Ko je na zagrebško letališče priletel papeški legat kardinal Šeper, ga je pozdravil tudi član Izvršnega sveta Hrvaške republike dr. Ivo Margan. Vse je bilo torej zastopano: partija, Centralni komite, zagrebška mesna uprava in hrvatska vlada ob kongresu v Zagrebu.

Ko pa se je skoro skoro istočasno, t. j. 15. avgusta, vršila blagoslovitev slovenske kapele v Washingtonu v tamkajšnjem narodnem svetišču Brezmadežnega spočetja, so bili navzoči zastopniki slovenskega episkopata in ameriških škofov. Navzoči so bili zastopniki ameriškega političnega življenja, med njimi senator Lausche. Sveti oče Pavel VI. je poslal roždravno pismo in predsednik Nixon je poslal svojo poslanico.

V nasprotju s posotpanjem predstavnika hrvaške republike in hrvaške partije pa ni bilo v Washingtonu ne predstavnikov slovenske republike ne slovenske partije, niti jugoslovanskih predstavnikov, četudi so jih nekateri pričakovali, češ da gre za narodno, ne le za versko stvar.

Nekateri smatrajo, da je zaradi tega med hrvatsko in slovensko partijo bistvena, ali celo idejna razlika. Drugi so mnenja, da gre le za komunistično taktiziranje in nič drugega. Ni dvoma, da je vse to le taktika in komunisti nastopajo tam, in tedaj, kadar smatrajo, da služi njihova prisotnost interesu partije.

Le kdaj si kdo, ki je priseben, svobodno volji, uničenje? Kako je bilo s samooobtožbami in z zahtevami po smrtni obsodbi na stalniških procesih, je zdaj pojasnjeno. Gre torej tudi na Koroškem za žrtve psihičnega nasilja? Bo torej le res, da je nemška večina te starše obdelovala, dan za dnev, z zastravovanjem, s prikazovanjem slovenske manjvrednosti, z ugodnostmi, ki jih bodo imeli, če se zlijejo v nemško skupnost, tako da so se ti nesrečniki le odločili za narodni odpad.

Pa tu ni govora o kakem „svobodnem“ odločanju, pač pa o „izsiljenem pristanku“ nesvobodnih in moralno zlomljenih ljudi. V teh žrtvah psihičnega nasilja ne glejmo narodnih odpadnikov, ampak nesrečnike, živeče v prav tako nesrečnem in pomilovanju vrednem družabnem redu na Koroškem, ki ni zmožen, niti ne na strogo cerkvenem področju, zagotoviti koroških Slovencev svobodni razvoj v spoštovanju njihovega človeškega dostojanstva. Vse to pa je zadnji vatikanski cerkveni zbor strogo obsodil.

„Človeško dostojanstvo zahteva, da se pri svojih dejanjih ravnamo po zavestnem in svobodnem odločanju, to se pravi osebnostno, iz notranje pobude in iz notranjega nagiba, ne pod pritiskom znanjega nasilja... Vse, kar rani neokrnjenost človeške osebe, kakor psihično nasilje, vse, kar ponižuje človeško dostojanstvo, je v resnici sramota, ki omadežuje tiste, ki se tako vedejo, hkrati pa kar najhuje naspro-

tuje Stvarnikovi časti“ (Cerkev v sedanjem svetu, 17 in 27).

Gospodstveni župnik se na te nedvomne obsodbe ne ozira. Čisto mirne vesti se proglašja za zagovornika „obstoječega reda“ na Koroškem, zanika, da bi imele oblasti pravico v čem kaj popustiti, in odkrilo grozi tistim zavednim koroškim Slovincem, ki nočejo na pot narodne izdaje.

Takole grozi: Neslovenski Korošci dobro vemo, da bodo neučinkovite vse izjave o zvestobi Avstriji, ki jih dajejo sedanji predstavniki koroških Slovencev, kajti Jugoslavija se ne bo ozirala nanje, pač pa bo „ob prvi ugodni priložnosti zasedla vse one predele Južne Koroške, v katerih živi večji odstotek Slovencev in v katerih je večje število otrok prijavljenih k slovenskemu pouku (ali tudi samo k slovenskemu verouku)“ (str. 157).

Tisti torej, ki se javno priznavajo za Slovence in ki pošiljajo otroke v slovenske šole, so že sokrivi bodočega razcepa nedeljive Koroške in so možnostni državni izdajalci. Grožnja zadobi vse hujšo ostrino, ako jo povežemo z naslednjimi odstavki v knjigi. Tisti, tako pravi, ki so se odločili za nemštvo, so to storili, da bi sebi in svojim otrokom prihranili usodo, ki je doletela 300.000 Nemcev in poldrug milijon Slovanov, ki so jih poklali med zadnjo vojno v Jugoslaviji (str. 157-158). Kdor torej vztraja v zvestobi slovenstvu, tira Koroško v poplavo krvi in morije.

Dr. Rudolf Klinec

NOVA ARABSKA FEDERACIJA

DOSEDAJ ŠE NOBENA NI DOLGO OBSTALA

Egipt, Libija in Sirija so se minuli teden združile v novo arabsko federacijo.

Federacijo je v omenjenih treh arabskih državah odobrilo z glasovanjem nekaj nad deset milijonov volilcev, kar pomeni 98,1 odstotka. Federacija predstavlja skoro polovico Arabcev na Blaznem Vzhodu.

Ko so minuli eden 29-letni libijski predsednik polkovnik Gaddafi, egiptovski predsednik Sada in sirijski predsednik gral. Assad proglasili novo ustavo federacije, so izjavili, da le-ta pomeni „arabski odgovor Izraelu“.

Nova arabska federacija šteje skupaj 42 milijonov Arabcev. Vseh Arabcev je 100 milijonov. Ker pričakujejo, da se bo v bližnji bodočnosti vključil v federacijo tudi Sudan, bo potem taka federacija štela nad 60 milijonov ljudi.

Egiptovski notranji minister je po volitvah objavil, da se bo odslej naprej Egipt uradno imenoval Egiptanska arabska republika.

Egipt se je od leta 1958 naprej imenoval Združena arabska republika, vsled svoje federativne povezave s Sirijo. Toda Sirija se je pozneje izvelela iz federacije, Egipt pa je še vedno ohranil omenjeni uradni naziv.

Doslej še nobena arabska federacija ni dolgo obstala.

Z vključitvijo Libije v novo arabsko federacijo bo ta organizacija treh arabskih držav deloma razpolagala z eno milijardo dolarjev letno, ki jih Libija dobiva z oddajo svojega petroleja. Egipt razpolaga s precejšnjimi tehnološkimi in političnimi izkustvi, Sirija pa ima naraščajočo petrolejsko industrijo in velika področja neobdelane rodovitne zemlje.

Politični krogi ugotavljajo, da bo trenuten vojaški učinek federacije minimalen. Egipt bo mogel odslej naprej svoja letala razvrtiti tudi po sirijskih letališčih, tako da bo Izrael mogel od dveh strani pričakovati arabske napade.

Poplave v Severnem Vietnamu

NAREDILE SO VEČ ŠKODE KOT BOMBARDIRANJA

Severni Vietnam je pretekli teden doživel eno največjih naravnih nesreč v svoji zgodovini. Silovito deževje in viharji so dobesedno paralizirali severnovietnamsko železniško in cestno omrežje, ki ga v sedanjih časih pretežno uporablja severnovietnamska komunistična vojska za premike svojega vojaštva in orožja proti jugu.

Poplave so bile tako velike in položaj tako resen, da se hanojska komunistična vlada ni mogla izogniti javnemu priznanju težav, ki jih ima z reševanjem težko prizadetega prebivalstva. Hanojski vladni predsednik Pham Van Dong je preko radija objavil, da bo prebivalstvo moralo potrpeti, ker bo komunistična vlada v prvi vrsti skušala obnoviti transportni sistem v državi, šele nato se bo bavila s problemom življenjskih potrebščin in stanovanjske stiske, v katerem se nahaja severnovietnamsko prebivalstvo.

Nad deset tednov trajajoče deževje je povzročilo porast Rdeče reke, ki je ponekod preplavila mesto Hanoi nad en meter visoko ter je porušena večina varnostnih jezov, ki so ščitili obširna riževa polja.

Poplave so prizadele Severni Vietnam prav ob praznovanju 26-letnice „osvoboditve izpod francoskega gospodstva“ ter se je hanojska komunistična partija pripravljala na velike slovesnosti, ki pa jih je sedaj morala odpovedati.

Opazovalci ugotavljajo, da so poplave prizadele severnovietnamskemu cestnemu in železniškemu omrežju več škode, kakor štiriletno severnoameriško letalsko bombardiranje. Po izjavah samega Donga so poplave večje od onih leta 1945, katerim je sledila silna lakota ter je takrat pomrlo nad en milijon Vietnamcev.

Vedno sedaj začele polagoma odtekat, toda sistem jezov in cestnega omrežja bo še dolgo ostal vsaj deloma neuporaben in v neprestani nevarnosti še skozi vso deževno dobo, ki bo trajala še več mesecev. Vsled poplav smo sedaj v težjem položaju, braniti sistem jezov in se boriti proti dvema sovražnikoma: proti Amerikancem in poplavam,“ je izjavljal Dong. Hanojska komunistična vlada je mobilizirala celotno prebivalstvo za boj proti novim poplavam in epidemijam, ki bi mogle nastopiti in še bolj ohromiti komunistične vojaške napore.

Južni Vietnam je poslal v Hanoi 50.000 dolarjev pomoči.

KIPARSKI SIMPOZIJ

Kot je že tradicija, se je na Soči pri Portorožu 13. avgusta začel 11. mednarodni kiparski simpozij „Forma viva“, ki bo trajal dva meseca. V tem času bo pet kiparjev izklesalo pet skulptur, ki bodo popestrile naravni park na Soči.

Mednarodni teden

Kubanska vlada je sporočila ameriški vladi, da je začasno ustavila odhajanje kubanskega prebivalstva s Kube v ZDA. Od Castrovega prihoda na oblast leta 1952 do danes je Kubo zapustilo nad pol milijona Kubancev. Z letali je v ZDA priletelo nad 246.000 Kubancev ter sta dnevno dve letali prevažali kubanske begunce z otoka v ZDA. Za odhod s Kube je trenutno pripravljenih še nadaljnjih 100.000 Kubancev.

Vlado Huga Banzerja v Boliviji sta pred kratkim poleg drugih držav priznali tudi ZDA in Anglija. Banzer se je v Boliviji močno utrdil ter odločil preganjanje komunistične prevratnice. Banzer je dal zapreti tudi vse bolivijske univerze, ki so bile doslej leglo komunističnih zarot ter jih namerava očistiti komunističnih elementov, med katerimi je veliko Perujevcev in Čilenecv ter drugih latinskoameriških tujcev.

Francija je končala atomske poskuse v atmosferi ter je predvsem po perujskem protestu objavila, da te vrste atomskih poskusov ne bo več ponovila v Tihem oceanu. Strokovnjaki so ugotovili atomski pepel na snegu v Andih.

Edini kandidat za parlamentarne volitve v Južnem Vietnamu, sedanjí predsednik Nguyen Van Thieu, je na volivah preteklo nedeljo „dobil večino“. Amerikanci z nezadovoljstvom opazujejo „razvoj demokracije“ v Južnem Vietnamu.

Pedro Arupe, vrhovni predstojnik jezuitskega reda, se je minuli teden mudil v Moskvi na obisku pri ruskem patriarhu ter je nato odletel v Tokio. O obisku časnikaarjem ni hotel dati nobene izjave.

Dasi svojega denarnega sistema nima navezanega na zahodni denarni promet, je ZSSR minuli teden tudi devalvirala svoj rubelj napram močnim evropskim valutam v istem razmerju, kakor se je to zgodilo z ameriškim dolarjem.

Bivši šef zahodnonemške tajne policije Reinhard Gehlen je objavil, da je ugotovil, da je bil Martin Borman, Hitlerjeva desna roka, sovjetski agent in da je po koncu druge svetovne vojne zbežal v Sovjetsko zvezo, kjer še danes živi.

Denarne spremembe

v Angliji

Vsled uvedbe decimalnega sistema v denarnem sistemu v Angliji je bil pretekli teden vzlet iz denarnega prometa v Angliji stari britanski penny, denarna enota, ki je bila v Angliji vpeljana že pred normanskim vdorom na britansko otočje leta 1066.

Uradni krogi menijo, da je še vedno v zasebnih rokah in v privatnih bančnih šefih najmanj za 3,5 milijonov funtov šterlingov teh velikih bakrenih novcev.

Teoretično je penny prenehal biti veljaven denar. Banke ga bodo še jemale prihodnjih šest mesecev. Poleg tega ima danes penny dejansko večjo vrednost, kakor pa je natisnjena na njem. Kovinska zmes bakra in nekaterih drugih kovin je vredna najmanj dvakrat toliko, kakor posamezen novček. Vlada je zato objavila, da bo vsakdo, ki bi ga ujeli pri pretapljanju pennijev kaznovan z dveletno zaporno kaznijo.

Stari penny je bil prvotno srebrn kovanec ter jih je 240 tehtalo en funt, podobno kakor je bilo s starimi rimskimi denarji. Do minulega februarja je 240 pennijev veljalo en funt šterling, nakar so upeljali decimalni sistem ter odslej naprej en funt šterling velja 100 pennijev.

Do 13. stoletja je bil v kovanec vrezan križ, da ga je bilo mogoče razdeliti na polovice in četrtinke (half-pennies in farthings).

Prve bakrene pennije so kovali leta 1665, glava ene od žena britanskega kralja Karla I. pa predstavlja Britanijo, ženski simbol stare Anglije.

Potovanje sovjetskih veljakov

Vodilna sovjetska trojka ima v načrtu letošnjo jesen sprožiti splošno diplomatsko ofenzivo, podobno diplomatskim ofenzivam, ki jih je delal prosluli Nikita Hruščev.

Leonid Brežnev, glavni tajnik sovjetske KP, bo predvidoma še ta mesec prišel na obisk v Beograd k jugoslovanskemu komunističnemu diktatorju Titu. V oktobru namerava obiskati Francijo, proti koncu leta pa verjetno še neko drugo državo.

Sovjetski predsednik Aleksej Kosy-

„Naša doba ni doba prepričanj niti pomanjkanja prepričanj. Je doba slabih, zlaganih prepričanj. Silimo se, da v nekaj verjamemo, da proti tujim prepričanjem postavimo nekaj lastnega, da z nečim napolnimo praznoto, ki jo povzroča pomanjkanje pravega prepričanja.“

Italijanski pisatelj Nicola Chiaromonte

Iz življenja in dogajanja v Argentini

SOCIALNO PREMIRJE

V precej razburkano ozračje, ki ga zadnje čase zaznavamo v Argentini, je pretekli četrtek predsednik general Lanusse razglasil svoje povabilo socialnemu premirju. To premirje je kaj potrebno, saj se razne plasti ljudstva zlasti sindikati, že dolgo časa pripravljajo na nove ostre nastope za izboljšanje položaja, v katerem se nahaja velika večina naroda zaradi težke gospodarske krize. Res je sicer, da je vlada prva na lastno roko objavila, da bo prišlo do splošne povišice še pred koncem leta, a sindikati so takoj prišli ne le ponujani prst, temveč celo roko, in zahtevali povišice v višini 25–29%.

V svojem pozivu za socialno pomirjenje je predsednik napovedal, da bo povišica, ki teče od prvega septembra, znašala 50 novih pesov mesečno (5000 starih); zamrznjenje cen na 24. avgust; za 60 dni zamrznjenje tarif državnih podjetij (luč, plin, transport itd.); socialne doklade za ženo je zvišal na 60 novih pesov in napovedal novo usklajenje pokojnin od 1. oktobra dalje, višina katerih pa še ni določena.

Gotovo je to kaj majhna zadostitev delavskim zahtevam. Zato so se tudi sindikati začeli pripravljati na protest, ki pa je kmalu izplahnel. V petek, 3. septembra je namreč na izrecno povelo predsednika argentinskih poslank v Madridu izročil bivšemu argentinskemu predsedniku Peronu truplo njegove žene, ki so ga ob osvobodilni revoluciji leta 1955 po naročilu tedanje vlade pre-

peljali na neznan kraj v Evropi. Iz tega kraja, po vsej verjetnosti nekje v Italiji, so truplo preko Francije in španske meje prepeljali v Madrid.

Izročitev trupla pokojne Eve Perón je bila ena glavnih zahtev peronističnih sindikatov, kakor tudi vse peronistične struje, in predpogoj za vsako sodelovanje z vlado. Mnogi so sploh dvomili, da bi do izročitve prišlo, zlasti, ker je bilo dosti govoric, da so po letu 55 balzamirano truplo uničili. Sedaj je predsednik Lanusse z bistro potezo vsaj za nekaj časa omilil peronistično opozicijo, kakor tudi zavezal roke sindikatom.

Vendar je še vedno dvomljivo, da bi predsednikov poziv premirja dosegel zaželene uspehe. To premirje mora namreč nujno sloneti na gospodarski stabilnosti, od katere se pa Argentina, kot kaže, bolj oddaljuje, kot pa približuje. Pomanjkanje enotne gospodarske politike (včasih sploh pomanjkanje vsakršne gospodarske politike), zastoj notranjosti, zmanjšanje nakupne vrednosti plač ter inflacija, pretijo temu premirju. Bistveni pogoj torej še manjka.

So pa tudi še druge ovire. Zlasti gverila in študentska puntanja. V Corrientesu je vlada bila prisiljena koncem tedna proglašiti obsedno stanje in policijsko uro, da je pomirila izgrede vsled spopadov na univerzi, kjer so celotni padali strelji. V Tucumanu pa je prevratna gverilska skupina napadla tamošnjo kaznilnico ter rešila iz nje več članov prevratnega gibanja. V akciji je zgubilo življenje več orožnikov.

Tito se boji

Kot je znano, bo vodja sovjetske KP Brežnev še ta mesec obiskal Jugoslavijo z namenom, da utrdi nekoliko zrahljane vezi med Mosko in Beogradom. Opazovalci sicer pričakujejo, da bo vsaj zunanji vidik razgovorov kazal na lepo sožitje obeh držav, a v bistvu da Tito ne misli odstopiti od svoje „jugoslovanske poti“ komunizma.

Da so v Jugoslaviji nemirni glede bližnjega obiska in njegovih posledic, je razvidno iz govora, ki ga je imel samoderžec Tito preteklo nedeljo, 5. t. m. Po radiu in televiziji je med drugim izrazil tudi sledeča mnenja in ob-sodbe:

„Različne tuje obveščevalne službe delujejo, da bi spodminirale našo povezanost. V isti smeri se trudijo tudi nekateri, ki so se skupaj z nami borili v vojni.“

„Razredni sovražnik izrablja nacionalizme v Jugoslaviji,“ je nadaljeval Tito, „da bi uničil naše socialistične pridobitve. Ti sovražniki štejejo v svojih vrstah tudi take, ki so med vojno čakali na prihod sovjetskih čet, na-

mesto da bi se pridružili mojim partizanom. Ti sovražniki skušajo doseči razbitje Jugoslavije, a preden se bo to zgodilo, se bodo podirle naše gore.“

„V različnih državah se objavljajo laži in potvorbe, ki mečejo napačno luč na vlogo partizanov med drugo svetovno vojno. Zgodovinski dokumenti, objavljeni v Sovjetski zvezi in drugih socialističnih državah, pripisujejo malo važnosti jugoslovanskim partizanom, medtem ko poudarjajo zasluge rdeče armade.“

Te Titove izjave kažejo, da ne misli popustiti v svojem stališču. Boji se, in zato napada zunanega in notranjega sovražnika in meče v isti koš „nacionaliste“ in prosovjetske elemente v partiji. Prav s temi napadi pa Tito tudi dokazuje, da se sovjetske nevarnosti boji, saj bi ob vsakem ponovnem posegu rdeče armade v Jugoslavijo bilo prav obratno kot leta 1945: takrat se je začel, maršalovo gospodstvo, ob ponovnem posegu pa bi bilo njegovega kraljevanja konec.

„Viator“ za vsako ceno

V potujočanju slovenskih podjetij in izmišljanju najbolj nemogočih tujih nazivov, so v Sloveniji doživeli novo presenečenje — Ljubljana-transport se namerava prekrstiti v „VIATOR“ Marsikdo, ki ni hodil v „latinske šole“ se bo vprašal, kaj to pomeni in ko bo zvedel, da to prevedeno v lep slovenski jezik pomeni „potnik“ se bo še bolj prestrašeno vprašal, kaj ima ta naziv skupnega s prevozom blaga.

Šalo na stran in pričnimo tudi na tem področju s formiranjem nazivov, ki ne bodo že na zunaj kazali naše manjvrednostne komplekse in željo po nečem, kar naj bi domačo poslovno primitivnost pokrilo in zakrilo. Ob tem je v gin se bo k oktobru mudil v Alžiru, proti koncu letošnjega leta pa bo odletel še v Kanado.

Državnik predsednik Nikolaj Podgorny pa se namerava podati v Severni Vietnam, nato pa še obiskati Srednji vzhod.

Prva dva sovjetska diktatorja, Lenin in Stalin, sta osebno diplomacijo zanemarjala odn. sta ji sploh nasprotovala. Prvi sovjetski komunistični veljak, ki se je resnično spustil na potovanja v tujino, je bil diktator Nikita Hruščev. Prvič se je podal iz Sovjetske zveze v tujino leta 1955.

SPOMENIK VESOLJCEM

Slikar in kipar v Šoštanj, Viktor Koje je izdelal osnutek in tehnično dokumentacijo za spomenik ameriškim vesoljcem in prvemu pristanku na Luni. Spomenik bi stal približno 5.000 dinarjev; narejen bi bil iz pločevine, sestavljale bi ga tri kroglice, ki simbolizirajo Zemljo, Sonce in Luno.

ZEN A I N N J E N S V E T

Anica Kraljeva

„Samo enkrat...“

Dobila sem pismo prijateljice: „Včeraj se mi je zgodilo nekaj čudnega. Se spomniš podobne z rdečim okvirjem nad mojo posteljo? Dobila sem jo že davno v dar. Visela je na zidu že več let, niti videla je nisem več — morda zato, ker v okvirju so samo besede. Včeraj sem jo vzela v roke in pazljivo prečitala besedilo. Prvi stavek me neprestano preganja in v notranjosti teži: „Samo enkrat gremo skozi življenje...“ Odkritje, da to velja za slehernega človeka, torej tudi zame, me je pretreslo...“

Kar se je zgodilo moji prijateljici, ni nič posebnega, saj se večkrat zgodi, da nas gane v gotovem trenutku preprosta misel, ki smo jo že večkrat slišali, a ne dognali njen globoki pomen. To je nenaden preblisk v naši notranjosti. Če se zares zamislimo v to, da gre človek le enkrat skozi življenje, in da torej „moj današnji dan se nikoli več ne vrne“, se zares v trenutku okoli nas vse spremeni, dobi nenadoma drugo vrednost.

Krščanskemu človeku je jasno, kaj je vsak dan važno, kaj najvažnejše, kaj manj važno in kaj — izguba časa. Dobro ve, da „Samo eno je potrebno...“ Predvsem sebe rešiti.

Vsak v svojem okoliščju sebe reševati in s tem reševati vse okoli sebe. To je predvsem dolžnost matere in žene. Čas je dragocen, le malo ga mati zase uporabi, važno je, za kaj ga uporabi. Četrt ure dobrega čtiva na dan je zrno, ki rodi.

Najkoristnejši za skupno duševno rast so družinski pogovori: starši in otroci. Nujni pogovori in skupna molitev med zakoncem.

Resni ali veseli pogovori z duševno zdravimi prijatelji nam tudi koristijo. Skupno življenje zahteva veliko potrpežljivosti. Človek je v neprestani borbi sam s seboj. Tudi telesna trudnost nam otežuje duhovno rast. Telo ima veliko besedo: v trudnosti smo žalostni, zadržani, in prepirljivi, hitro sodimo krivo, naglo obsodimo.

Blagor materi, ki zna pokazati dobro voljo, kadar je nima, ko mirno govori z družino, ko bi najraje zadržala. To so zmage, tihe zmage duhovnega življenja žene in pravi blagoslov za družino.

To velja predvsem za sožitje med možem in ženo. Različna značaja; po letih skupnega življenja, tesne povezanosti, ostaneta vendar različna in marsikdaj prav ta razlika značajev prinese trenutke velike stiske. Vendar ljubezen vse premore in — „popotnika sva in pot navzgor ni lahka“.

Prijatelji so vsaki družini potrebni. Koliko dobrega si med seboj storijo! Olajšajo si skupne težave, pomagajo si drug drugemu k vstajenju, ko doživijo različne poraze. Medsebojna prijateljska povezava v dejanjih in molitvi.

In slednjič: vsakdanja zahvala za božje darove. Kamorkoli nas je Bog poslal: Njegovi smo! V Njegovem vinogradu želimo delati, Mu zvesto služiti v vsem, za kar smo odgovorni.

Novice iz Slovenije

KOČEVJE — Slovenska akademija znanosti in umetnosti je financirala raziskovanja bivališča pračloveka v Željski jami pri Kočevju. Dela pa je vodil specialist za staro kameno dobo dr. Mitja Brodar. Prekopali in natančno so pregledali 80 kub. metrov zemlje. Najdbe so po rdile, da je v Željski jami prebival človek pred 20.000 leti, vendar ni bilo to stalno bivališče. Iz tega obdobja so našli 16 različnih kamnitih orodij, še več pa kamnitih ostankov, ki jih je pračlovek zavrgel ob izdelavi, ker niso bili primerni za orodje. Odkrili so tudi sledi mlajših kultur iz dobe okoli 1500 do 800 let pred Kr. Tako so našli kamenito sekiro, keramiko in ornamentirano keramiko.

LJUBLJANA — V Sloveniji je sedaj pet poklicnih dramskih gledališč (2 v Ljubljani, po eno pa v Mariboru, Celju in Novi Gorici), dve operi z baletom (v Ljubljani in Mariboru), 1 mladinsko gledališče in eno lutkovno gledališče, obe v Ljubljani. Takoj po vojni so bila poklicna gledališča še v Ptuj, Kranju in Kopru, a so jih ukinili leta 1958. Primorsko gledališče v Novi Gorici je bilo ustanovljeno leta 1969. Število sedežev v poklicnih gledališčih znaša 2720. Po novem razvojnem načrtu naj bi odprli novo poklicno lutkovno gledališče v Mariboru, večjo pomoč pa naj bi nudili tudi amaterskim igralskim skupinam.

TOLMIN — Osemčlanska ekipa ljubljanskih jamarjev je dosegla nov globinski rekord v Pološki jami, ki so jo že lani raziskovali. Sedanja višina ali globina jame je 674 metrov ter je s tem na 17. mestu na svetu. Jc pa Pološka jama tudi po dolžini precej dolga, meri 10.050 metrov in je takoj za Postojnsko jamo.

RAVNE NA KOROŠKEM — Del železniške proge med Ravnami in Dravogradom okroža zemeljski plaz, ki počasi drsi v dolino Drave. Čeprav plaz, skoraj kilometer širok, še ni nepredna nevarnost za progo, je železniška uprava naročila raziskati položaj in poiskati najučinkovitejšo rešitev za zaustavitev plazu.

LJUBLJANA — V petek, 27. avgusta, se je v jutranjih in dopoldanskih urah po dolgi suši razdivjala huda nevihta nad večjim delom Slovenije, predvsem nad Ljubljano, Gorenjsko, Dolenjsko, delom štajerske, pa tudi na Primorskem. Največja toča, skoro jajce debela je padala v Ljubljani in okolici. V Ljubljani je nastala povodenj, voda je dirala v kleti. Promet je bil v zastoju in na več delih mesta pe pršlo do prekinitve električnega toka. Tudi dežja je padlo največ v Ljubljani. V petek do 13. ure so namerili 124 litrov

padavin na kv. meter. To je blizu rekorda, ki ga je dosegla Ljubljana 26. septembra 1926, ko je padlo 153 litrov na kvadratni meter.

ŽALEC — V Savinjski dolini so pričeli z obiranjem hmelja. Obiralcem bodo letos priskočili na pomoč novi stroji, ki so obrali 10% nasadov, 90% pa je treba obrati ročno.

HRASTNIK — Trboveljska termoelektrarna pri izogrevanju premoga sprošča tudi žveplov dioksid, ki povezan z vodo — nastane žveplena kislina — povzroča pravo opustošenje nekdanj zelenih pobočij. Občani se stalno pritožujejo, da je vedno težje v bližini termoelektrarne dihati, na občino pa prinašajo tudi primerke uničenih poljščin, površin, sadnega in gozdnega drevja. Predstavniki elektrarne so za omilitve problema predlagali preustroitev dimnika iz vznožja na 580 metrov visoki hrib. Sedaj občani zahtevajo čimprejšnjo izvršitev predloga.

LJUBLJANA — Diskusija o ljubljanski avobusni postaji se nadaljuje. Po urbanističnem načrtu naj bi trg pred glavnim kolodvorom postal kot glavna prometna žila v smeri vzhod-zahod tudi kot glavna avtobusna postaja. Toda večina predstavnikov raznih organizacij se zavzema za preustroitev avtobusne postaje na Vilharjevo cesto, to se pravi zadaj za sedanjo železniško postajo in ob Gospodarskem razstavišču. Od avtobusne postaje pa do železniške pa bi po njih prišli po podhodih, ki bi omogočili neposredno možnost za menjanje prevoznega sredstva.

Umrlj so od 10. do 15. avgusta 1971:

Ljubljana — Ivan Mešek, v. davčni inšp. v pok.; Marija Pregelj r. Brzlec; Mihael Gumilar; Franc Marinkšek (90), upok.; Jernej Kraševac; Franciška Rudolf r. Gec; Marinka Gomilšek r. Rataj; Danilo Bučar, skladatelj; Fani Plehan, učit. v p.; Marijan Dovjak, akad. slikar (se ponesrečil v Trnovskem gozdu); Dušan Vidic, aranžer; Franc Dobrila; Franc Mlinar, železničar.

Drugi kraji — Alojzija Batagelj r. Bizjak, Ajdovščina; Bogdan Humar, Šempeter; Stana Borštnik r. Zlindra, Kostanjevica; Tilda Kerne, uradnica v pok.; Šmarjeta; Helena Švigelj (Meleča mama), Borovnica; Ivanka Koterle r. Gregorič, Izola; Barbara Russ r. Nemanic, Svrvaki-Metlika; Just Štokelj r. Centrih, oVjnik; Julka Keršič, bolniška negovalka, Slov. Bistrica; Marija Štrukelj, Celje; Helena Kojc r. Rek, defektologinja, Ravne; Albin Debevec, gostilničar, Veliki Trn; Anton Zagar, upok. železničar, Skorno; Ivan Savli, upok. železničar, Sežana; Jože Nemanic, Maribor; Terezija Humar r. Gradišek, Godiš; Neža Gselman, Maribor; Jože Čeh (71), Trebnje; Julijana Kalcic r. Dolžan, gostilničarka, Smihel; Antonija Tomšič r. Gorenc, Notranje Gorice; Rudolf Zupanc, Velenje.

Iz Mendoze

Mendoški Slovenci in Mednarodni marijanski kongres

S pravcato otroško vdanostjo in navdušenostjo do Matere božje in v intimni zavesti globoke duhovne povezanosti z brati in sestrami doma in v zdomstvu po vsem svetu smo se v Mendozi pripravljali, da smo se čim priščneje mogli v duhu pridružiti marijanskim slovesnostim v naši domovini. Misel na Marijo je od najdaljših časov pač tako tesno povezana z življenjem našega naroda in zaupna ljubezen do Nje nam je tako živa, da človeku vrhiti srce ob misli, da si je Mati božja v teh časih izbrala kraj za svoj mednarodni kongres in češčenje vprav v neposredni sosesčini naše domače zemlje, pri bratih Hrvatih. In istočasno pa se je tudi vršila blagoslovitev slovenske kapele v Washingtonu, posvečene Mariji Pomagaj.

V soboto zvečer smo se zbrali v naši dvorani k prireditvi "Marija v življenju — in mi", v besedi, sliki in petju. Ob osnovnem recitiranju smo spremljali Marijo z besedilom iz sv. pisma, z razmišljanjem in opisovanjem, z ljudsko pesmijo in v zborovem petju, z deklamacijo in glasbo na traku, pa z mnogimi slikami v njenem poslanstvu soodrešiteljice človeštva ter zavetnice našega naroda iz pravadnih časov. Obiskali smo njena glavna romarska središča na Slovenskem in se ob zborški recitaciji Pregljave pesnitve "Včeraj ave" pomudili v odskem prizoru z vaško mladino pri kapelici na vasi. Spominjali smo se njenega spremstva v našem begunstvu in zdomstvu.

Uvodno besedo je spregovoril g. Jože Horn. Za sklep nam je recitator skušal povedati, kaj pomeni nam danes Marija in kaj Mati božja nam govori danes: — Zdi se, da je tudi nam danes njen prvi glas tisti, skrbni in ljubezni polni očeček, ki ga je izrekel, ko sta z Jožefom našla pogrešanega Sina Jezusa, ki je zaostal v Jeruzalemu: "Otrok

moj, zakaj si nama to storil? Z Očetom sva te v skrbih iskala!"

Tudi današnjega človeka — tudi nas Marija marsikdaj pogreša, ker nas želi imeti vse pod okriljem svojega materskega varstva. Pa današnji človek ji pač ne more odgovorjati z Njenim Sinom, da "je v tem, kar je njegovega nebeškega Očeta". Kako daleč se odmiika od prave življenjske poti! Marija nam trka na srce v rahlem očitjanju s slovensko šmarnično pesmijo:

"Oj, mladni kristjani, za dobro ne vžgani, dni ste zlate zamudili, me slaviti opustili..."

Ali se ne zavedate, dragi moji otroci — nam dalje govori —, da še vedno velja oporoka, ki jo je izrekel na križu umirajoči moj Sin: "Mati, glej, tvoj sin!" in "Sin, glej, tvoja mati!" —? Moje srce gori za vas v vsej materski ljubezni in skrbni za vas in za usodo vaših otrok. Pa vendarle tolikokrat z bridkostjo doživljam, da pozabljate name. Tudi vi se z današnjim svetom pogrezate v trpljenje, ki je posledica krivic in sovraštva, v telesne in duhovne nevarnosti, ki od vseh strani preté vam samim in vašim najdražjim, vašim otrokom. In pri tem pozabljate, da sem jaz vaša mati in da pri meni morete najti pomoč in uteh.

Vesoljni svet, razklan v divjih sparih, zažgan v požaru sovraštva kot žrtev lastne zlobe, blodi danes v nesreči in nevarnosti pogina. Zakaj ne iščete rešitve v mojem Sinu, ki je "življenje, pot in resnica"?

Prireditve so navzoči zaključili s tisto tako priljubljeno pesmijo, ki je nekdanj donela po naših taboriščih: "Iz solzne doline pozdravi hite, Marija, pred tvoje prečišče srce..."

Nato se nam je s traka oglasila pesem: Zbogom, dan's Marija pravi. In Marijine poslovljne besede: "Za vas bom prosila, oJ zbogom preljubi!" so utonile v slovesnem pritrkavanju.

SLOVENC I V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Sestanek Zveze mater in žena

Kakor vsak četrti četrtrek v mesecu, je bil tudi v avgustu sestanek Zveze slovenskih mater in žena. Tokrat nismo imele na programu običajnega predavanja, marveč je kulturna referentka ga. Eileteza pripravila razgovor z dvema zakonskima paroma o sodobnih problemih družine. Stavila je zelo umestna in deloma težka vprašanja g. Lojze-tu in ge. Marici Debevec, ki sta že odrasla prišla v Argentino in prinesla iz domovine že ukoreninjeno ljubezen do vsega, kar je blizu slovenstvu; drugi zakonski par, g. Andrej in Elizabeta Žužek, pa je dorastel v Argentini in jima je bila ljubezen do materiščine in do skupnosti privzgojena in deloma podedovana.

Odgovori na stavljen vprašanja so bili različni, mestoma povsem nasprotujoči, vendar podani z vso resnobo in odkritosrčnostjo. Vprašanja ge. Eileteze

so segali na najrazličnejša področja našega emigracijskega življenja: O pogojih, ki so potrebni za zakonski stan; o številu in vzgoji otrok; o prilagoditvi in asimilaciji; o potrebi sodelovanja pri naših organizacijah; o verskem pouku v domačem ali tujem jeziku; o odmaknjenju mladih slovenskih zakonskih parov od naših kulturnih, socialnih, verskih in političnih organizacij.

Ob koncu je predsednica ga. Dobovska podala važno izjavo: Zveza slovenskih mater in žena je bila priklicana v življenje predvsem zato, da bi postavila most med staro in novo generacijo. Prizadevala se bo še vnaprej, da pritegne v svoj krog čimveč mladih žena in mater. Na nekatere sestanke bo povabila tudi može. Udeležba na sestanku je bila zadovoljiva. Posebno smo bili veseli nekaterih mladih mamic.

Na prihodnjem sestanku, ki bo v petek, 24. septembra ob pol petih popoldne, bo predaval g. dr. Berce o uživanju tablet proti zanositvi.

SLOVENC I P O SVETU

KANADA

Iz župnije Brezmadežne

Zunajša dejavnost župljanov župnije Brezmadežne v Novem Torontu se je v poletnih mesecih skoraj v celoti prenesla na Slovensko letovišče. Od prve sobote v juliju pa vse do novomajne gostije v nedeljo, 22. avgusta, ob ponovitvi nove maše Martina Dimnika, v dvorani ni bilo nobene priredive. Le vsako sredo ob 6 zvečer se je zbralo kakih 20 deklic k tečaju za kvačkanje in pletenje, ki sta ga vodili ga. Pepca Jereb in ga. Marija Šteblaj v okviru Katoliške ženske lige. V hiši za slovensko šolo je bilo pa skoraj vsak dan slišati klavir in petje. Kajti g. Jože Osana je tudi čez poletje ohranil glasbeno šolo in pevske vaje za cerkveni pevski zbor, ki je pripravil za ponovitev nove maše Mozartovo mašo.

Cerkveni odbor je imel čez poletje na Slovenskem letovišču tri piknike. Prav tako so na Slovenskem letovišču taborili skavti-volčiči naše župnije od 30. julija do 2. avgusta. Letos so se skavti-volčiči odločili, da pripravijo nekaj posebnega na našem letovišču: povabili so vse, ki se zanimajo za skavtsko gibanje, posebno našo mladež, v „novo ustanovljeno Meksikansko vas“. Prostor za to je bil kot nalašč že pripravljen; to je bil skrajni vzhodni del letovišča, ki je bil zadnji očiščen in delno zravnal. Še meje okoli vasi, slavalok z napisom, nekaj hiš ter „trg“ sredi vasi, kjer se odigrava vse vaško življenje. Da bi se mladina — zlasti nastopajoča mladina — mogla bolje živjeti v očarljivi meksikanski svet, so prireditelji naredili volčičem in sebi pisane „ponchos“ ter nabavili „sombrosos“.

Ves program za taborjenje, zamišlel in izvedba (gradnja meksikanske vasi, obleke, muzika in kuhinje), je bilo izključno delo mladih voditeljev, ki prihajajo iz naše doraščajoče mladine. Veliko truda in nesebične ljubezni so vložili v pripravo in izvedbo samo. Večkrat čez poletje je prišel kak

IZ UREDNIŠTVA

Zaradi obilice poročil, ki so se nabrali na uredniški mizi, nismo mogli v tej številki vseh objaviti. Storiili bomo to v prihodnji številki, ki bo izšla v povečanem obsegu. Nanjo že danes opozarjamo naše bralce.

V nedeljo dopoldne smo imeli pri ss. mercedarkah slovesno mašo v čast praznika Marijinega Vnebovzjetja.

Popoldne pa smo se spet zbrali v kapeli k Marijini počititvi. Najprej nam je zbor izpred oltarja zapel pet izbranih Marijinih pesmi. Sledilo je kratko premišljevanje o Mariji, ki ga je vodil g. Horn. Nato pa smo vsi navdušeno odpeli slovesne semeniške litanije Matere božje. Ubranamu kvintetu pred oltarjem je v ganotju odpevala vsa kapela. Pobožnost smo zaključili z zahvalno pesmijo, posvetitvijo in blagoslovom.

Pomemben obisk

V istih dneh pa smo dobili Mendoščani pomemben obisk. Obiskali so nas g. Loboda z gospo, gg. Rezelj, Markez in Tomažević. Pripeljali so iz Buenos Airesa svojo aparaturo in nam v nedeljo zvečer, po končanih pobožnostih v kapeli prikazali z Domu svoje zanimivo delo, ki so ga za letošnjo spominsko proslavo žrtev komunistične revolucije pripravili rojakom v prestolici.

Po uvodnih besedah g. Rezlja je v dvorani zavladala grobna tišina; in pred nami so pričeli vstajati spomini na najusodnejša leta in dogodke, ki so privedli naš narod do najtragičnejšega vrhunca v vsej njegovi zgodovini. Doživljali smo jih v vsej njihovi globini in pretresljivi resničnosti, ki nam je takrat tako živo in nasilno rezala v srce. Seveda je k vsemu pripomogla pesniško zajeta beseda iz zvočnika in pa trodelna projekcija razkošno živih diapozitivov iz naše domovine, ki je še vse silneje podčrtavala pretresljivo resničnost takratnih dogodkov ob dokumentalno zgodovinskih slikah.

Prijatelji obiskovalci so bili pa tudi deležni naše iskrene in zaslužene hvaležnosti. Upamo, da so sredi znanec in prijatelj ter v bežnih obiskih po okolici preživeli med nami nekaj prijetnih uric.

Bb.

Vsak teden ena

NASE GORE

Simon Jenko

Mogočno se dvigajo naše gore, ozirajo se na cvetoče polje, pošiljajo toke mu bistrih voda, navzdol se podvirajo hčerke gora, pozdravljajo rod, ki se dviga na dan in last imenuje goro ino plan, pozdravljajo ga, na uho mu bobne: „Naj volja tak krepka, ko tvoje gore, naj moč ti bo taka, ko tvojih je rek, ki trgojo jez in potresa breg; ali mirno ponosno srce naj ti bo, ko tvoje spomladi polje je cvetno!“

Pred dvajsetimi leti v "Svobodni Sloveniji"

6. septembra 1951 — št. 36

UREDBA O UKINITVI PRISILNEGA DELA SAMO KRINKA ZA ZAHODNI SVET

Ves Titov propagandni aparat je pred meseci širil v svet novico, da je sedanja komunistična diktatura omilila svoj režim do svojih političnih nasprotnikov. Kot dokaz za to so navajali uredbo o ukinitvi prisilnega dela, na katerega so komunisti poslali na sto in sto tisoče svojih nasprotnikov.

Iz poročila, ki smo ga dobili od človeka, ki je bil še nedavno doma, a se mu je posrečilo pobegeti v svobodni svet, pa vidimo, da je ostalo v glavnem vse pri starem. Za varanje zahodne javnosti so komunisti res izpraznili nekatera večja in bolj znana taborišča, toda jetnikov niso izpustili, ampak so jih spravili v druga bolj skrita taborišča. Tako je npr. prisilno taborišče v Domžalah v smrekovem gozdiču tako skrito, da ga je težko najti. Titovci postopajo s priporniki kot s sužnji. Kaznenjci morajo dosegati celo norme, če hočejo dobiti hrano. Od znanih prisilnih taborišč v Sloveniji so titovci izpraznili in ukinili prisilno taborišče na Igu. Iz mariborske kaznilnice pa so že spomladi premestili jetnike v Novo mesto. Teda j je bil namreč med komunisti precejšen preplah, ker so se bali vojne. Pozneje so pa celice mariborske kaznilnice zopet dobile nove stanovalce.

OBVESTILA

SOBOTA, 11. septembra 1971:

V Slov. hiši ob 20 koncert Mladinskega pevskega zbora pod vodstvom gospe Marije Fink-Geržinčeve, ki ga prireja Zveza Slovenskih mater in žena.

Kreditna zadruža SLOGA prireja v zadrušnih prostorih gospodarski večer. Predaval bo Marko Kremžar „O dolarški krizi“.

SKAD vabi vse akademike na sestanek, ki bo v Slovenski hiši ob 18.30. Predaval bo g. Janez Zorec o astronomiji.

NEDELJA, 12. septembra 1971:

SDO in SFZ Morón vabita na I. mladinski dan.

V Slovenskem domu v San Martinu ob 10 sestanek SDO. Predava gđc. Katica Kováč.

V Slovenskem domu v San Martinu mladinski večer, ki ga prireja SDO in SFZ. Sodeluje Planika.

V Našem domu v San Justu po maši sestanek Zveze mater in žena.

ČETRTEK, 16. septembra 1971:

V Slovenskem domu v San Martinu ob 18.30 sestanek Lige Žena Mati, kjer se bodo obravnavali problemi argentinske in naše mladine.

SOBOTA, 18. septembra 1971:

V Našem domu ob 21 Pomladanski družabni večer

NEDELJA, 19. septembra 1971:

V Slomškovem domu Družinska nedelja. Po sv. maši predavanje dr. Mirka Gogale: Problem komunizma v Argentini.

V slovenski hiši ob 16 Slomškova proslava za šolsko mladino.

PETEK, 24. SEPTEMBRA 1971:

Zveza slovenskih mater in žena bo imela svoj reden sestanek s predavanjem g. zdravnika dr. Berce: "Otroci, ki se ne bodo rodili." Vršil se bo ob 16.30 v Slovenski hiši. Vse žene in matere vabljen!

SOBOTA, 25. septembra 1971:

V Slomškovem domu ob 20: 375 podob in odlomkov iz desetletnega življenja.

NEDELJA, 26. septembra 1971:

20. mladinski dan v Slovenski vasi. Sodeluje Planika.

PETEK, 1. oktobra 1971:

V Slovenski hiši igra Razvalina življenja. Prireja SKA — Slovensko gledališče. Režira Nikolaj Jeločnik.

SOBOTA, 2. oktobra 1971:

V Slovenski hiši igra Razvalina življenja. Prireja SKA — Slovensko gledališče. Režira Nikolaj Jeločnik.

NEDELJA, 3. oktobra 1971:

V Slovenski hiši igra Razvalina življenja. Prireja SKA — Slovensko gledališče. Režira Nikolaj Jeločnik.

Zveza žena in mater lepo prosi vse lastnice in lastnike slovenskih narodnih naš, naj se prijavijo pri krajevnih odborih za nastop na naš narodni praznik 29. oktobra.

Naš Dom

San Justo

VABI NA

POMLADANSKI DRUŽABNI VEČER

v soboto, 18. septembra, ob 21

Sodeluje orkester PLANIKA

V Slovenskem domu v Carapachayu

bo v nedeljo, 19. septembra, bo za člane in vse prijatelje doma pripravljen

DOBRO KOSILO

Ob 11.30, bo v domu sv. maša za pok. B. Verčona
Po kosilu ob 16 bo govoril g. L. Erjavec o lepota Slovenije: I. del Gorenjska in delno II. del Ljubljana z Dolenjsko
Lepo vabi odbor

Pri izlivu reke v morje

Punta del Indio vam nudi nekaj prav posebnega za vaš weekend in počitnice: svoje podnebje, lepote, jodirano vodo, pripravna mesta za motonautiko, bogat lov in obilen ribolov. Oddaljenost le dve uri. Zemljišča nasproti Playa Ruta 11 in Camping ACA. Cena od \$ 35.— na mesec brez predplačila.

Zahtevajte načrte in pojasnila na:

CICOMAR S. R. L.
Chacabuco 380 2º p. T. E. 30-4014
Capital

Iščemo

Zakonski par

za hišnika restavracije v San Isidro. Delo in plača po dogovoru.

Oglasiti se na T. E.: 923-7330 od 9. do 12. ure.

Za dobro voljo

Opozorilo

V cirkusu:

„To je velikanska kača, ki pojé navadno za večer celo svinjo. Zato prosim navzoče, da se ji ne približate preveč!“

V Slovenskem domu v San Martinu

bosta v mesecu oktobru dve veliki prireditvi:

V NEDELJO, 3. oktobra popoldne:

velika sanmartinska tombola

V SOBOTO 23. oktobra zvečer:

pevski koncert

12. SEPTEMBRA 1971 - I. MLADINSKI DAN

Ob 8.—: odbojka za pokal M. Kunčič Ob 13.—: skupno kosilo
Ob 11.—: dviganje zastav Ob 15.—: popoldanski program:
Ob 11.30: sv. maša za pok. M. Kunčič nastopi, folklor, slovenske pesmi

Kraj: Slovenska pristava v Castelarju

Sodeluje orkester Salvex

JAVNI NOTAR
FRANCISCO RAUL CASCANTE
Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T. E. 35-8827

ZVEZA SLOVENSKEH MATER IN ŽENA prireja v okviru svojega kulturnega in socialnega prizadevanja

K O N C E R T

Poje Mladinski pevski zbor pod vodstvom gospe Marije Fink-Geržiničeve — Sobota, dne 11. septembra, ob osmih zvečer v veliki dvorani Slovenske hiše
Vstopnice po pet, štiri in tri pese.

26. septembra

SDO SFZ
Slovenska vas

JUBILEJNI

20. MLADINSKI DAN

DOPOLDANSKI PROGRAM

9.30 — mladinska sveta maša
10.30 — odbojka SFZ Ramos Mejía — San Martin
11.15 — Adrogué — Berazategui
12.— — San Justo — Morón
Lanús —
13.— — skupno kosilo

POPOLDANSKI PROGRAM

14.— — odbojka — zmagovalca med seboj
16.— — slovenska himna — argentinska himna
Govorijo: predsednika SFZ Lanús in Zveze
predsednici SDO Lanús in Zveze

MLADINSKI NASTOPI:

1. starostna doba — 2. starostna doba — mladenke — mladi — dekleta — fantje
17.30 — Finala odbojke — zmagovalca četrti in pete igre
19.— — Razdelitev pokalov. — Prosta zabava

Sodeluje orkester PLANIKA

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare
Director: Tone Mizerit
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Mizerit

Correo
Argentino
Central (B)

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual N° 1.086.173

Naročnina Svob. Slovenije za leto 1971:
za Argentino \$ 3.500.— Pri pošiljanju po pošti \$ 3.600.— ZDA in Kanada 13 USA dolarjev; za Evropo pa 15 USA dolarjev za pošiljanje z avionske pošto. — Evropa, ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 9 USA dol. Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires. T. E. 33-7212

12. septembra bo orkester PLANIKA odšel na Luno

Vabi Te SFZ San Martin

KREDITNA ZADRUGA S. L. O. G. A.

(Cooperativa de Crédito Ltda.)

Bmé Mitre 97

T. E. 658-6574

Ramos Mejía

Na drugem gospodarskem večeru naše zadruge bo zanimiv razgovor

O DOLARSKI KRIZI

ki ga bo vodil g. Marko Kremžar v soboto, 11. septembra, ob 20.30 v zadruginih prostorih.

Vljudo vabi

odbor

Sporočamo žalostno vest, da je 9. avgusta 1971 umrla v Metliki v 91. letu starosti naša predobra mama, stara mama, babica, gospa

Amalija Šturm

Priporočamo jo v blag spomin.

Maša zadušnica bo v Slovenski hiši v soboto, 18. septembra ob 19.30 uri.

Zalujoči:

Hčerka Martina, vdova Černič
vnuki Breda, Peter, Janez z družinami

Aleksander Solženicin

En dan Ivana Denisoviča

— Gadi! — jih sprejemajo prve vrste. — Špekulirate? Hočete posneti sme'ano z dr...? Če bi prej prišli, bi nas že zdavnaj presteli.

Končno so vse spodili na dvorišče. Štiristo oseb pomeni osemdeset petoric. Sprejaj so bile vrste v redu, po pet v vsaki, toda zadaj je bil splošen vrvež.

— Zadnji, v vrste! — vpije starešina z zgornje stopnice.

Nočejo, v uho naj nas pišejo.

Med vrsti se je pokazal Cezar, ves skrčen, simulira bolnika. Sledijo mu postrežniki, dva iz prve, dva iz druge polovice barake, in hromec. Ti so zavzeli vrsto na čelu kolone, tako da se je šuhov znašel v tretji vrsti. Cezarja so pognali na rep kolone.

Paznik je stopil na teraso.

— V vrste po pet! — ukazuje zadnjim; iz njegovega močnega grla naravnost doni.

— V vrste po pet! — vpije starešina, ki ima še močnejše grlo.

Nočejo, v uho naj nas pišejo!

Starešina barake se je zapodil tja, kolne, udriha. Vendar pazi, po kom. Samo pohlevne mikasti.

Zvrstili so se. Starešina se je pri-maknil nazaj k pazniku, s katerim šteje. — Prva! Druga! Tretja!...

Brž ko pokliče vrsto, se petorica zakadi v barako. Z načelnikom smo danes bot!

Da, bili bi bot, če ne bi prihajalo do ponovnega štetja. Ničvredni pri-skledniki s širokimi gobci ne znajo šteti niti toliko, kolikor zna pastir. Navzlic nepismenosti ume pastir čuvati svojo čredo in vselej ve, če ima vso živino. Ti tule so sicer zdresirani, a brez koristi.

Lansko zimo, ko ni bilo sušilnic za klobučevinaste škornje in je vsa obutev ostajala v baraki, so pri drugem, tretjem ali četrtem štetju podili jetnike znova na dvorišče. Obuvali so se, oblačili pa za silo, največ so se zavijali v odeje. Letos so zgradili sušilnice, premajhne sicer, vendar odnašajo brigade vsak tretji dan sušiti svoje škornje. Zaradi te okoliščine štejejo drugič kar v baraki: jetnike podijo iz ene polovice barake v drugo.

Dasi se šuhov ni vrnil v barako, je budno spremljal prve. Ko je prišel do Cezarjevega pograda, se je usedel, se hitro sezul, se povzpela na zgornji pograd zraven peči in od tam položil k peči svoje klobučevinaste škornje. Kdor prej pride, tudi prej izrabi prostor pri peči. Nato se je urno vrnil k Cezarjevi postelji. Sedeč s podvihanimi nogami je opazoval z enim očesom, da ne bi kdo izlekel Cezarjeve vreče izpod zglavja, in z drugim očesom, da pri jurišu na peč ne bi zbežali njegovih škornjev na tla.

36

— Ej! — se je moral oglasiti. — Ti, rdečelasi! Ali naj te s škornjem po glavi? Položi svoje, a tujih se ne dotikaj!

Vedno več jetnikov prihaja. V dvajseti brigadi kričijo:

— Oddajte škornje! Nesemo sušiti!

Škornje odneso iz barake, a barako potem zaklenejo. Nosači bodo morali na povratku prositi:

— Državljan načelnik! Pustite nas v barako!

Načelniki pa bodo sedeli v štabni baraki, šteli in prešteli po lesenih deščicah svoje varovance in ugotavljali, ali ni kdo zbežal, ali so vsi na mestu. Šuhova vse to danes ne briga. Čaka le, da pride Cezar, ki se je končno približal mimo pogradov.

— Hvala, Ivan Denisovič!

Šuhov je pokimal in kot veverica splezal na zgornji pograd. Zdaj lahko do kraja poje načeti kos kruha, lahko prižge drugo cigareto, lahko leže spat.

Spanec ga pravzaprav ne mika, ker je vesel dobro prestopnega dneva.

Postlati ležišče ni težavno. Šuhovu je potrebno le, da potegne črnkasto odejo s slamnjače, da se uleže na slamnjačo (na rjuhi ni spal šuhov verjetno od enainštiridesetega leta, ko je odšel z doma; čudi se celo, zakaj se ženske ukvarjajo z rjuhami in jih perejo, ko so odveč), da skloni glavo na blazino z oblanjem, da sune noge v telovnik in razgrne čez odejo še suknjo. Takole, slava Bogu, je minil še en dan!

Bodi hvaležen, da ne spiš v ječi, tukaj še kar gre.

Šuhov se je obrnil z glavo k oknu, medtem ko je Aljoša na pogradu zraven — loči ju pokončna deska — ležal z obrazom v nasprotno stran, da bi mu svetila žarnica. Spet bere sveto pismo.

Žarnica ne visi daleč od njiju, zato se dá brati in celo živati.

Aljoša je ujel na ušesa, kako se je šuhov zahvalil Bogu, in ozrl se je.

— Glejte, Ivan Denisovič, vaša duša sama hoče slaviti Boga. Zakaj ji ne privoščite tega, a?

Šuhov je postrani pogledal Aljošo. Baptistove oči so se toplo svetile kakor svečice. Vzdihnil je.

— Zato, Aljoša, ker molitve ne najdejo naslova, kakor ga ne najdejo naše pritožbe, ali pa dobivajo odgovor: „Zavrnjeno“.

Na štabni baraki visijo štirje nabilniki, zapečateni, in izpraznjuje jih operativni pooblaščenec enkrat mesečno. Mnogi jetniki mečejo vanje svoje pritožbe in izjave. Potem čakajo in ugibajo, kdaj bo prispel odgovor, čez mesec ali dva.

Toda odgovora ni. Kvečjemu sporočilo: „Zavrnjeno“.

— In zakaj, Ivan Denisovič, se niso uresničile vaše molitve? Prav zategadelj, ker ste malo molili ali slabo, brez veljave. Molitev mora biti vztrajna! Če boste verovali, recite gori, naj se premakne, in gora se bo premaknila. Šuhov se je nasmehnil in si zvil še

eno cigareto. Pri Estoncu jo je prižgal.

— Ne gobezdaj, Aljoša! Nisem še videl, da bi gore stopicale. Sicer moram priznati, da pravih gor še nisem videl. Toda vi na Kavkazu ste molili, bilo vas je za cel baptistovski klub, ali ste premaknili kakšno goro?

Reveži so, seveda, molili so Boga. Mar so koga motili? Vendar so vsem zapovrstjo odmerili po petindvajset let. So pač takšni časi: petindvajset, druge mere ni.

— Toda mi nismo molili, da bi se kaj takega zgodilo, Denisič! — tolmači Aljoša navdahnjeno. S svetim pismom v roki se je prikotil bliže, čisto k obrazu šuhova. — Gospod nam je dejal v svoji oporoki, da se moramo vsega, kar je posvečenega in minljivega, odreči in moliti samo za vsakdanji kruh: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh!“

— Torej obrok? — je vprašal šuhov. Aljoša se ne da motiti, njegov pogled je bolj zgovoren od besed in s svojo roko treplje in boža sosedovo:

— Ivan Denisič! Ne smemo moliti, da bi nam poslali paket ali da bi dobili dodatno porcijo čorbe. Kar je vseh ljudem, je Bogu mrzko. Moliti moramo za dušo, da bi nam Bog snel mreno s srca...

— Ti rajši mene poslušaj. V naši polomski cerkvi je bil pop...

— Ne maram tvojega popa, nikar! — ga prosi Aljoša, čigar čelo se je namrščilo od bolečine.

(Konec prihodnjic)